

voversk časnik jim preračunal, da je lahko mogoče, da pri direktnih volitvah zmagajo federalisti in da potem večina ustavoverska v državnem zboru pade pod klop. Iztuhtali so si celó to, da se Poljaki zvežejo s Čehi, — da Poljaki ostanejo tudi v sedanjem zboru, a bodo glasovali zoper direktne volitve, ki pa vkljub njim obveljajo; izvoljeni po direktnih volitvah pa pridejo z Čehi vred v novi državni zbor samo zato, da razušijo celi „rajhsrat“. Tretji in to prav hud strah ustavovercem dela pa to, da predrugačenje volitev v državni zbor zahteva tudi predrugačenje avstrijsko-ogerske poravnave od l. 1867., ker postava o delegacijah se glasi na to, da poslanci deželnih zborov v državnem zboru volijo poslance v delegacijo. V državnem zboru takem pa, v kterega ne bi prišli kakor dosihmal poslanci deželnih zborov, ampak naravnost v državni zbor voljeni poslanci, ne bi potem več bilo poslancev deželnih zborov, tedaj bi ne bila več delegacija taka, kakor dozdej. To pa se kar naravnost — brez nove postave za delegacije — zgoditi ne more, in veliko vprašanje je še to: ali bi Ogrji dovolili v premembo delegacijske postave. — Vse to tedaj dela hudo sive lase nemškim centralistom. Slišalo se je celó, da ministerstvo za tega del namerava odložiti to presitno stvar. Ali bodo pa z odlogom zadovoljni kolovodji centralistični, od kterih je ministerstvo Auerspergovo od konca do kraja odvisno, to je veliko vprašanje. Bodi si pa tako ali drugače: sedaj je došel čas, da vsa dr-

žavno-pravna opozicija mora soglasno postopati in opustiti svojo lokalno politiko. Vsi morajo zdaj stati kot en mož po izgledu centralistov, ki v sili tudi strogo edini postopajo. „Viribus unitis“ bodi naj geslo vsem, ki se borijo za pravo narodov in njihovo svobodo!

— Za stavbe Dunajske velike razstave, ktera se letos začne maja meseca, zahteva baron Schwarz, načelnik te razstave, še 7 milijonov gold., ker je danih mu 6 milijonov gold. že potrošil. To je strašansko denar za poslopje, ktero bo le 6 mesecev stalo, in od kterega deželne komisije ne vinarja ne dobijo! Nadjajo se sicer, da ti stroški se bodo povrnili po dohodkih iz vstopnine v razstavo; al ta nada ostane menda le vtopija.

Ogersko. — Pravda glasovitega hudodelca Rose Šandora, ki so jo v zadnjem lanskem listu omenile „Novice“ je končana; Rosa Šandor in Franc Čonka sta obsojena v težko ječo na vse svoje žive dni, Vesselka, Schwab in Andrej Rosa na 15 let.

Iz Rima. — 16. decembra je škof Strossmayer prišel v Rim v hospiciju Slavoncev stanovališče vzeti. — V govoru, ki ga je imel sv. Oče 23. decembra v konzistoriju, se je bridko pritožil o trpljenji katoliške cerkve v mnogih deželah, posebno pa še na Laškem in Nemškem.

Rusija. — Cesarevič naslednik je za tifusom nevarno zbolel, vendar je upanje, da se spet ozdravi.

Sodeželani!

Marljivi obrtniki in rokodelci, kmetovalci in gozdarji, zastopniki véd in umetnij, kakor tudi gospé Kranjske, ktere imajo čutstvo za umetnost, so z velike hvale vrednim prizadetjem našim besedam v klicu od dne 18. marca leta 1872. življenje dali tako, da vže sedaj smo prepričani in da z mirno vestjo lahko trdimo, da naša lepa domovina, naša Kranjska dežela, bode na svetovni razstavi letošnjega leta na Dunaji tako dostojno zastopana, da presega naše pričakovanje.

Nad 200 razstavnih oglasov je došlo deželni komisiji; to je gotovo častno spričalo za našo obrtnijo, rokodelstvo, kmetijstvo in gozdarstvo, za vede in umetnost!

Al z mnogimi oglasi Kranjskih izdelkov, z osebno vdeležbo najpremožnejših mož iz naše srede pri tej veliki razstavi še ni storjeno vse! Ako se hoče naši deželi pridobiti stanovitna korist v pravem pomenu, potrebuje deželna komisija zaklada, s kterim jej je mogoče raznovrstne troške pobotati, skupne (združene) razstave pospeševati in manj premožne, marljive učitelje, delalce, kmetovalce, obrtnijske delovodje itd. denarno podpirati, da si morejo Dunajsko razstavo ogledati.

Razne družbe in privatne osebe so vže utemeljile ta zaklad, ker so, vnete za blagi namen, darovale velikodušno doneske denarne v pospeh svetovne razstave; al dosedaj zbrani doneski ne zadostujejo, da bi deželna komisija mogla izvršiti vse, kar se jej je naložilo, in da bi mogla vsem pravičnim tirjatvam zadostiti, ktere se na-njo stavijo.

Deželni komisiji je znano, da se pogostoma trka na vrata radodarnih deželanov, al vendar misli, da je pravo storila, ako se, gledé na velevažne zadeve in na korist, ktero bode svetovna razstava celi Avstriji in še posebej tudi Kranjski deželi v vsacem oziru donesla, obrača na iskreno domoljubje, na obče znano radodarnost prebivalcev Kranjske, ktero se vselej pokaže, kedar se tiče kaj obče koristnega, domovino častilnega!

Sodeželani! Vsak naj podpira po svoji moči velevažno delo, vsaj vsak, tudi najmanjši dar se bode hvaležno sprejel kot dodatek v povzdigo narodne časti skupne domovine, in v korist in na dobro Kranjski deželi.

Omeniti je le še, da se taki doneski od danes začeni sprejemajo v pisarni c. kr. deželne komisije Kranjske (v Ljubljani v deželni hiši), pri mestnem magistratu v Ljubljani, in po deželi od gosp. c. kr. okrajnih glavarjev.

Oskrbuje se zaklad pod nadzorstvom finančnega odbora, izvoljenega iz udov izvrševalnega odbora, in doneski se bodo od časa do časa razglasili v Ljubljanskem listu.

V Ljubljani decembra meseca 1872.

Izvrševalni odbor c. k. deželne komisije Kranjske za svetovno razstavo,

Grof Auersperg, predsednik.

V. C. Supan, podpredsednik.

Oton baron Apfaltrern, dr. E. H. Costa, Karol Dežman, Franc Globočnik, Ljudevit vitez Gutmannsthal-Benvenuti, Peter Kozler, Karol grof Lanthieri, Janez Murnik, Albert Samassa, Janez Šolar, Albert Trinker, Mih.

Anton baron Zois-Edelsteinski.

Lotar knez Metternich-Winneburg, kot stalni poročevalec.